

TWEE JUBILEA VAN ALCOHOL- VOORLICHTING : 25 EN 110 JAAR

Dit jaar zijn op het gebied van de alcoholvoorlichting twee jubilea het waard om er even bij stil te staan. In volgorde van leeftijd : het 110-jarig bestaan van ons blad de GO en het 25-jarig jubileum van de campagnes van "Drank maakt meer kapot dan je lief is".

De start van ons blad de GO was een particulier initiatief. De toen drie jaar bestaande ANGOB ging een eigen blad uitgeven, destijds onder de naam "de Geheel-Onthouder". Het eerste nummer verscheen augustus 1901. Eén van de doelstellingen was om het publiek ervan te doordringen dat bestrijding van uitsluitend jenever, zoals inmiddels al 50 jaar had plaatsgevonden, onvoldoende was om de alcoholproblemen in de maatschappij te verkleinen. Immers, ook bier en wijn bevatten alcohol en kunnen leiden tot dronkenschap, verslaving, geweld en vandalisme.

De opvatting dat alcoholhoudende dranken op dit punt één pot nat zijn, is mede dank zij de steun van medische zijde in de jaren tot 1940 meer en meer aanvaard geraakt. Alleen in de Nederlandse wetgeving is de negentiende-eeuws gedachte nog tot op vandaag blijven voortbestaan, in de vorm van twee verschillende leeftijdsgrenzen voor resp. sterke drank en zwak-alcoholhoudende drank.

September 1986 startte het ministerie van VWS de eerste voorlichtingscampagne van "Drank maakt meer kapot dan je lief is". Die campagne werd niet zonder reden gestart. Immers, van 1955 tot 1980 was het Nederlandse alcoholgebruik in een ononderbroken stijging met ruim 300 procent toegenomen. In 1973 was daarbij het niveau van 1900 overschreden. De volksgezondheid had er onder te lijden en de kosten rezen de pan uit.

De alcoholnota van VWS uit 1986 vermeldde een drieduidige aanpak van de problematiek : via voorlichting, via wetgeving en via hulpverlening. De voorlichting ging snel van start. Binnen de kortste keren was de slagzin "drank maakt meer kapot dan je lief is" bij een grote meerderheid van de Nederlanders bekend. De hulpverlening werd ook al snel versterkt.

De wetgeving bleef achter, mede als gevolg van tegenacties van de alcoholbranche via beïnvloeding van Tweede Kamerleden. Pas tegen eind 2000 werd de wijziging van de Drank- en Horecawet door de Tweede Kamer aanvaard. Die wijziging schiep een groot aantal mogelijkheden, maar bevatte nog te weinig harde verplichtingen voor de alcoholbranche. Voor effectuering van de geschapen mogelijkheden waren nog uitvoeringsbesluiten nodig. Zo kwam er een verbod op alcoholverkoop bij benzinestations en een verbod op etherreclame tussen 6.00 uur en 21.00 uur. Verder bleef de regulering van de alcoholreclame echter een zaak van het bedrijfsleven zelf.

Tussen 1980 en 1995 is er een geringe daling van de alcoholconsumptie in ons land opgetreden. Sindsdien schommelt het hoofdelijk gebruik rond een constant niveau van ca 8 liter pure alcohol per jaar. Excessief alcoholgebruik door jongeren is sinds 1995 sterk toegenomen. Verhoging van de leeftijdsgrens is desondanks in 2011 opnieuw afgewezen.

Uit dit alles kunnen wij de les trekken dat voorlichting onvoldoende is om de alcoholproblematiek binnen de perken te houden. Voorlichting schiept slechts het maatschappelijk draagvlak voor wettelijke maatregelen.

dr.ir. D. Korf

AUSTRALISCHE ALCOHOLBRANCHE WIL REGERING VÓÓR ZIJN

Zwitserland : alcohol bij het werk levert minstens miljard schade

Het Zwitserse Bundesamt für Gesundheit (BAG) heeft laten nagaan hoeveel schade alcohol berokkent aan het bedrijfsleven. De uitkomst : minstens een miljard Zwitserse franken per jaar.

Dagelijks zijn er in Zwitserland minstens 70.000 personen aan hun werk met alcohol in het bloed. Wie direct voorafgaand aan het werk of tijdens het werk alcohol drinkt, presteert minder. Het productiviteitsverlies bedraagt volgens het BAG-rapport circa 15 procent. Daarmee neemt het productiviteitsverlies bijna 80% van de totale schade voor zijn rekening.

Daarnaast zijn drinkers vaker afwezig door ziekte en ongevallen en zijn zij vaker betrokken bij bedrijfsongevallen. Dat veroorzaakt de resterende circa 20%. De omvang van de totale schade voor het bedrijfsleven bedraagt tenminste één miljard Zwitserse franken (ca. 850 miljoen euro).

Het BAG vindt het onbegrijpelijk dat organisaties van werkgevers zowel als van werknemers een dergelijke omvangrijke schade voor kennisgeving aannemen, ja zelfs voorstellen torpederen om die schade te verminderen. Ook vreest het dat het getal van 70.000 werknemers die werken met alcohol in hun bloed, nog wel eens aan de lage kant zou kunnen zijn.

Drankproducenten in Australië zetten sinds begin augustus vrijwillig een gezondheidswaarschuwing op hun flessen. De branche wil zich daarmee indekken tegen door de overheid opgelegde waarschuwingsteksten en tegen het verwijt dat zij niets doet tegen de problemen die alcohol veroorzaakt.

De alcoholproblematiek in Australië is de afgelopen kwart eeuw enorm in omvang toegenomen. Het land staat inmiddels vierde op de wereldranglijst naar bierconsumptie, en de binnenlandse wijn geniet ook grote populariteit. Het is dan ook al jaren duidelijk dat er een matigingsbeleid voor alcohol moet komen. Over de inhoud van een dergelijk beleid zijn de betrokken partijen het tot nu toe niet eens kunnen worden.

Begin dit jaar heeft een adviesraad van de Australische regering de aanbeveling gedaan om op de verpakkingen van drank een waarschuwing tegen de risico's verplicht te stellen. In het advies werden enkele algemeen, voor iedereen geldende teksten als voor-

beeld genoemd, bijvoorbeeld "alcohol kan uw gezondheid schaden" of "overmatig drinken is een gevaar voor uzelf en voor uw omgeving".

Binnen een half jaar na genoemd advies, komt nu de alcoholbranche met drie eigen teksten die zij op vrijwillige basis invoert. Anders dan de teksten van de adviesraad, zijn twee van de drie teksten slechts van toepassing op een beperkt publiek, en is de derde waarschuwing gesteld in de vorm van een vraag. De teksten van de branche luiden : "kinderen en alcohol gaan niet samen" , "het is het veiligst om niet te drinken tijdens zwangerschap" en "schaadt je drankgebruik jezelf of anderen ? ". Duidelijk zwakkere boodschappen dan die van de adviesraad. De eerste twee zijn niet meer dan algemeen bekende waarheden. Volwassen mannen zullen eraan voorbijgaan als niet op hen van toepassing. En vrouwen boven een bepaalde leeftijd eveneens.

Deskundigen twifelen aan het effect van dergelijke waarschuwingen op de verpakking. Vriendelijk geformuleerde of op beperkte doelgroepen gerichte waarschuwingen hebben gewoonlijk geen effect. Pas confronterende waarschuwingen en afbeeldingen hebben effect. Vaak echter slechts een tijdelijk (schrik)effect, het publiek raakt er na kortere of langere tijd aan gewend. Dan moet er weer een andere, eveneens zeer goed geformuleerde waarschuwing komen.

De waarschuwingen waar de Australische alcoholbranche nu mee komt, moeten dan ook vooral gezien worden als een middel om de publieke opinie tevreden te stellen. Volgens gezondheidsexpert M. Daube van het McCusker Centre for Action on Alcohol is de invoering ervan een PR-actie van de branche. Hij vindt dat gezondheidswaarschuwingen door medici of verslavingsdeskundigen opgesteld moeten worden, niet door de belanghebbende industrie zelf.

ALS DE ALCOHOLINDUSTRIE
BESTRYDING VAN ALKOHOLISME
PREEKT :

PAS DAN OP VOOR EEN
COMMERCIELE ADDER
ONDER HET GRAS

Alcohol en stress vicieuze cirkel

Alcohol en stress hebben beide zowel lichamelijke als emotionele effecten. Een werkgroep van de universiteit van Chicago onder leiding van Emma Childs deed een onderzoek naar de wisselwerking tussen de twee.

Op het emotionele vlak veroorzaakt stress gevoelens van spanning en onzekerheid. Op het lichamelijke vlak uit zich stress door versnelling van de hartslag, verhoging van de bloeddruk en verhoging van het stresshormoon cortisol in het bloed.

Alcohol heeft op het emotionele vlak een effect dat het tegendeel is van dat van stress. Alcohol dempt de angst, vergroot het zelfvertrouwen en kan tot zelfoverschatting leiden (verhoging van de risicobereidheid). Vandaar dat velen een borreltje of een wijntje nemen wanneer zij zich gestrest voelen. Childs en medewerkers deden hun onderzoek met 25 gezonde mannen. Die moesten een stressvolle taak uitvoeren zowel als een stressloze taak. Beide zowel een keer met alcohol in hun bloed en een keer zonder alcohol.

Het bleek dat alcohol een verandering veroorzaakte in de manier waarop

het lichaam met stress omgaat. Het lichamelijke effect van stress werd afgezwakt. De hoeveelheid cortisol in het bloed bleef lager. Maar daardoor duurde de stress wel langer. Het totale lichamelijke effect van stress bleef gelijk, maar werd over een langere periode uitgesmeerd.

Daar stond tegenover dat stress de plezierige effecten van alcohol teniet deed (bij de gebruikte hoeveelheid alcohol). Dat kan er toe leiden dat men nog een extra glas neemt wanneer men niet alleen de stress wil dempen, maar ook wil kunnen genieten van de drank.

Childs benadrukt dat stressreacties een geheel natuurlijk verschijnsel zijn. Daar moet een mens mee leren omgaan. Leren is iets anders dan camoufleren. Van alcoholgebruik om ze te camoufleren leert een mens niets. Maar het kan wel op den duur tot verslaving leiden.

COLOFON

De GO : tweemaandelijks voorlichtingsblad over alcohol en drugs, uitgegeven door de Stichting ANGOB. ISSN 0166-2880.

Postabonnement € 10,- per jaar.

Verantwoordelijk eindredacteur:

Dr. ir. D. Korf, Dresselhuijweg 20, 4105 DB Culemborg, tel 0345-473239, e-mail: dkorf@tiscali.nl

Administratie:

W. Matla, Hof van Delftlaan 119, 2613 BL Delft, tel. 015-2126904, giro 849 058.

Artikelen voorgaande nummers:

www.angob.nl

LEVERZIEKTEN SLOPEN DE BRITTEN

In Groot-Brittannië neemt de sterfte aan leverziekten verontrustend toe. Daarvoor zijn drie oorzaken aan te wijzen : alcohol, overgewicht en hepatitis. De toename van de sterfte is vooral een gevolg van een verslechtering van de Britse leefstijl.

De sterfte aan leverziekten nam in Engeland en Wales in vijf jaar tijd met 13 procent toe, tot 13.672 sterfgevallen in 2009. Vergeleken met 1991 is de sterfte verdubbeld. Groot-Brittannië heeft nu binnen Europa de op één na hoogste sterfte aan leverziekten. Alleen in Duitsland ligt de sterfte nog hoger.

De drie belangrijkste oorzaken van leverziekten zijn tegenwoordig alcohol, overgewicht en hepatitisvirus. Een kwart eeuw geleden was er nog een vierde oorzaak : inademing van de damp van bepaalde chemische oplosmiddelen. Die zijn tegenwoordig echter verboden. In Groot-Brittannië is alcoholische levercirrhose nog de grootste "killer" onder de leverziekten, maar leverziekten door overgewicht zijn sterk in opkomst als doodsoorzaak.

Alcohol veroorzaakt alcoholische leververvetting die overgaat in levercirrhose, overgewicht leidt tot niet-alcoholische leververvetting die leidt tot ontstekingen en functieverlies.

Groot-Brittannië behoort tot de weinige landen waar de sterfte aan leverziekten van jaar tot jaar toeneemt. In landen als Frankrijk, Italië en Spanje is de sterfte aan leverziekten sterk gedaald. Dat waren van oudsher landen met een hoge sterfte aan alcoholische levercirrhose.

De gemiddelde overlijdensleeftijd aan leverziekten ligt in Groot-Brittannië bij 59 jaar. Leverziekten vormen de vijfde doodsoorzaak van alle sterfte. Kijken wij echter naar de **voortijdige** sterfte, dan komen leverziekten bij de vrouwen op de eerste plaats en bij de mannen op de tweede plaats !

Webcam wint terrein voor leeftijdscontrole

In dit blad van mei 2008 berichtten wij voor het eerst over een nieuw systeem van leeftijdscontrole bij de kassa. Het bedrijf HEM uit Breda had een systeem ontwikkeld waarbij de koper van tabak of alcohol met een webcam geobserveerd wordt door een controleur op afstand.

Zodra er door de kassa alcohol of tabak wordt gescand, wordt de kassa geblokkeerd. De caissière kan pas doorgaan wanneer de controleur daar toestemming voor geeft. De controleur kan die toestemming geven op grond van het uiterlijk van de koper of op grond van een voor de webcam vertoond identiteitsbewijs.

Dit systeem maakt de leeftijdscontrole bij de kassa nagenoeg waterdicht. En omdat de controleur op afstand zit, heeft het voor een vijftienjarige geen

Theorie van thuis leren drinken onderuit gehaald BETER NIET DRINKEN MET JE KINDEREN

Kinderen op jonge leeftijd onder ouderlijk toezicht "leren drinken" behoedt hen niet voor overmatig alcoholgebruik op latere leeftijd. Aldus de recent gepubliceerde uitkomst van langlopend wetenschappelijk onderzoek in Australië en de Verenigde Staten.

Gedurende een lange reeks van jaren is van bepaalde zijde de theorie verkondigd dat ouders hun kinderen thuis matig moesten leren drinken, om hen te behoeden voor overmatig gebruik later. Dat heette opvoeden tot "verantwoord omgaan met alcohol".

Die theorie was ontwikkeld door pedagogen en sociologen op basis van de constatering dat jongeren op enig moment gedurende de adolescentie met alcohol kennis zouden maken. Hen tijdig thuis met (uiteraard matig) gebruik vertrouwd maken, zou de kans verkleinen dat hun alcoholgebruik later uit de hand zou lopen.

Bewijzen voor de juistheid van die theorie zijn nooit geleverd. Het verhaal klinkt aannemelijk, en daar moest men het maar mee doen. Drankbestrijders en geheelonthouders hebben nooit zo geloofd in die theorie, en gaven de voorkeur aan (indringend) waarschuwen voor de risico's en zo lang mogelijk uitstellen van het gebruik. Voor wat de geheelonthouders betreft kwam daar nog bij : zelf het goede voorbeeld geven.

De afgelopen jaren is van medische zijde met kracht van argumenten gewezen op extra risico's van alcohol gebruik door al te jeugdigen. Uitstellen

zin om de caissière te bedreigen om zijn zin te krijgen. Het lijkt een elegante oplossing om de verkoop van drank aan minderjarigen eindelijk effectief tegen te gaan. Toch verzet de organisatie van de supermarkten, het CBL, zich tegen verplichte invoering. Terwijl die organisatie wel klaagt over geweld tegen caissières.

De slijterijen werken beter mee aan de handhaving van de leeftijdsgrens. Zij controleren de leeftijden al jaren effectiever dan de supermarkten. De Slijtersunie verzet zich niet tegen invoering van het systeem van controle via een webcam. Begin augustus werd bekend gemaakt dat inmiddels zestig slijterijen in ons land het systeem geïnstalleerd hebben.

Welke supermarktketen volgt het goede voorbeeld ?

van alcoholgebruik tot het achttiende of liever nog éérentwintigste levensjaar wordt door hen met klem geadviseerd. De theorie van het thuis op jeugdige leeftijd leren drinken, voordat zij door vriendjes daartoe gebracht worden, is daardoor al ondermijnd.

Een recente publicatie in het Journal of Studies on Alcohol and Drugs heeft laten zien dat onder ouderlijk toezicht leren drinken niet alleen niet werkt, maar zelfs averechts kan werken. De theorie van het thuis op jeugdige leeftijd leren drinken is nu rijp voor de prullenbak.

Onder leiding van onderzoekster B.J. McMorris gingen Amerikaanse en Australische wetenschappers na wat de verschillen in gedrag waren tussen jongeren die volgens het "uitstelmodel" waren opgevoed en jongeren die volgens het model van thuis leren drinken waren opgevoed.

Het onderzoek werd uitgevoerd onder 1945 Amerikaanse en Australische kinderen. Onder hen waren 989 meisjes. Bij de aanvang van het onderzoek in 2002 waren de kinderen rond de 13 jaar oud. Zij werden ondervraagd over hun alcoholgebruik, de houding van hun ouders daar tegenover en de mate waarin ze onder ouderlijk toezicht konden drinken. Het onderzoek werd om de twee jaar herhaald met dezelfde proefpersonen.

De invloeden van gezinsverband, schooltype en leefomgeving op het drinkgedrag waren in de twee landen opmerkelijk gelijk. De cultuur van een land lijkt dus geen verschil te maken. Dat maakt het aannemelijk dat een gevonden verschil in effect tussen de twee verschillende opvoedingsprincipes algemene geldigheid bezit (althans binnen de Westerse cultuur, in bijv. China zou het wèl anders kunnen zijn).

Verrassend was de uitkomst dat in beide landen jongeren die onder ouderlijk toezicht hadden leren drinken, vaker en meer dronken en ook vaker nadelige gevolgen van hun drinken ondervonden dan de jongeren die meer strikt waren opgevoed.

Opvoeden tot "verantwoord omgaan met alcohol" zal dus vooral moeten bestaan uit indringend waarschuwen en het goede voorbeeld geven door de ouders, en streven naar uitstel van het eerste alcoholgebruik tot na het éérentwintigste levensjaar. Ouders zouden bij dit opvoedingsmodel ons inziens gesteund moeten worden door verhoging van de wettelijke leeftijdsgrens voor alcohol.

Beëindiging verslaving moet uiteindelijk doel blijven

GEBRUIKSRUIMTEN VOOR ALCOHOLISTEN

Voor ongeneeslijke drugsverslaafden kent de verslavingszorg al jaren gebruiksruimten. Die hebben positieve effecten : vermindering overlast en verbetering gezondheid. Reden waarom in de verslavingszorg geleidelijk aan ook gebruiksruimten voor alcoholverslaafden zijn verschenen. Er zijn er inmiddels 17 in ons land.

Gebruiksruimten voor drugsverslaafden zijn bedoeld voor verslaafden bij wie de hoop op herstel min of meer is opgegeven. Het doel ervan is om de verslaafden van de straat en uit de macht van criminele leveranciers te houden. Door gecontroleerde verstrekking van drugs worden de kansen op vergiftiging door overdosering of bijmengselen in de drug, of door besmetting met vuile spuiten weggenomen. De gezondheidstoestand van de verslaafden wordt daar beter door. Zo kunnen zij nog een enigszins redelijk leven leiden. Dat alles leidt tot een aanzienlijke vermindering van de overlast voor hun medeburgers en tot terugdringen van de drugsriminaliteit.

Alcohol is een legale drug. Verslaafden behoeven zich niet tot criminelen te wenden om hun drug te kopen. Het argument van onttrekking aan het criminele circuit, is dus niet van toepassing op gebruiksruimten voor alcoholisten. Vandaar dat velen wat vreemd aankijken tegen dergelijke gebruiksruimten. Alcoholisten, vooral dakloze alcoholisten, kunnen echter wel veel overlast veroorzaken. Hen van de straat houden is dus maatschappelijk zinvol.

Alcoholgebruiksruimten zijn door de verslavingszorg beheerde opvangvoorzieningen. Zij zijn bedoeld voor sociaal gedesintegreerde (bijv. dakloze) alcoholafhankelijke patiënten. Die kunnen er rust vinden en in een veilige omgeving onder professionaal toezicht en gekoppeld aan zorgverlening hun drankje gebruiken. De doelstelling is enerzijds het beperken van gezondheidsschade bij de gebruiker en anderzijds het tegengaan van maatschappelijke overlast.

Voorwaarde voor toelating tot de gebruiksruimte is allereerst het overeenkomen (en ondertekenen) van een zorgplan met de hulpverlening. De hulpverleners moeten getraind zijn in motiverende gespreksvoering. De patiënten moeten 21 jaar of ouder zijn, dakloos, en overlast veroorzakend.

Toelating wordt in principe geboden voor een periode van drie tot zes maanden, met de mogelijkheid van verlenging. In die periode wordt getracht het leven van de verslaafde weer op orde te krijgen en zijn gezondheid te verbeteren. Aansluiting bij een zelfhulpgroep, begeleid wonen, sociale werkvoorziening zijn verder gelegen toekomstperspectieven

In de gebruiksruimte worden maaltijden, koffie en thee verstrekt. Er zijn mogelijkheden bij voor persoonlijke verzorging en hygiëne, voor ontspanning en voor advisering over werk en/of dagbesteding, inkomen, onderdak en gezonde(re) leefstijl. Verder kennen de ruimten uiteraard een aantal huisregels waar de bezoekers zich aan moeten houden (geen agressief gedrag, geen andere drugs, soms "blazen" bij binnenkomst, beperkt alcoholgebruik).

Gebruiksruimten zijn nuttig om "onbereikbare" alcoholisten binnen het bereik van de hulpverlening te brengen, alcoholisten die zich tot dan toe willens en wetens verre van de hulpverlening hebben gehouden. De drempel naar deze meer vrijblijvende hulpverlening zal namelijk voor velen van hen lager zijn dan die naar opname in een kliniek (medische ontgiftiging plus psychotherapie).

Er zal ons inziens bij deze aanpak gewaakt moeten worden dat het belang van de patiënt voorop blijft staan. Dat belang is om los te komen uit de greep van de verslaving. Dat los komen mag niet tot Sint Juttemis uitgesteld worden doordat er niets tegen de verslaving gedaan wordt. Ook mogen gebruikersruimten niet verworden tot een middel met als eerste doel het tegengaan van overlast op straat.

Dingeman Korf

NEDERLAND BEHOORT TOT DE TOP
DRIE VAN EUROPA WAT BETREFT
ALCOHOLISCHE GEWELDPLEGING

In 2011 meer alcoholvrij bier gedronken

De Nederlandse bierconsumptie is in 2011 vergeleken met 2010 nagenoeg gelijk gebleven. De consumptie per inwoner van ons land bedroeg 72 liter bier. Binnen de sector zijn wel verschuivingen opgetreden. Zo steeg de consumptie van alcoholvrij en alcoholarm bier relatief met 18 procent. Dat ging vooral ten koste van het traditionele pilsje.

Volgens brouwerij Bavaria is er al vijf jaar een geleidelijke toename van de consumptie van alcoholvrij bier (malt) gaande. Niet alleen in Nederland, maar

ook elders in Europa. Die populariteit komt niet uit de lucht vallen. Volgens de brouwerij is het feit dat alcoholvrij bier veel minder calorieën bevat dan pils, de voornaamste reden. Ook de Bob-acties van Veilig Verkeer dragen er toe bij.

De populariteit van speciale bieren in het alcoholhoudende marktsegment, heeft enkele brouwerijen ertoe gebracht om ook alcoholvrije varianten van die bieren op de markt te brengen. Zo is er nu ook alcoholvrij rosébier en alcoholvrij witbier te koop.

Alcohol sterker agressieverhogend bij plattelands- jongeren ?

Jongeren op het platteland die alcohol gedronken hebben gaan zich eerder te buiten aan geweld dan leeftijdsgenoten in de stad. Ze drinken bovendien meer. Aldus is gebleken uit onderzoek van de Wageningse wetenschapper D. Weenink.

Weenink is als hoofddocent verbonden aan de vakgroep rurale sociologie van de universiteit van Wageningen. Hij refereert aan diverse uitbarstingen van geweld in kleine gemeenten, en met name aan het geweld tegen de politie. Ook het geweld van de Urker jongeren van afgelopen voorjaar tegen de burgemeester en de politie wordt geanalyseerd. Onder stadsjongeren komt relatief gezien minder geweld voor.

Weenink veronderstelt dat het geweld van plattelandsjongeren voortkomt uit een extra grote behoefte om in het weekend los te komen van de arbeidsdiscipline en het zware werk doordeweeks. Een soort "morele vakantie", alle remmen los.

Ons inziens heeft deze verklaring veel van een doorschuiven van de kernvraag naar het waarom. Het zou evengoed een gevolg kunnen zijn van het feit dat plattelandsjongeren relatief meer met de handen werken en minder met het hoofd dan stadsjongeren. Ook verschillen van mening worden dan eerder met de handen dan met het hoofd aangepakt.

AANGEZIEN DE ONTWIKKELING VAN DE HERSENEN PAS OMSTREEKS HET DRIEËNTWINTIGSTE LEVENSSJAAR VOLTOOID IS, VERDIENT HET AANBEVELING ALCOHOLGEBRUIK TOT NA DIE DATUM UIT TE STELLEN

Half ei beter dan lege dop

HERZIENING DRANK- EN HORECAWET DOOR TWEDE KAMER AANVAARD

Op 30 juni 2011 aanvaardde de Tweede Kamer het voorstel tot wijziging van de Drank- en Horecawet. Op tal van punten wordt die wet verbeterd in vergelijking met de huidige situatie. Anderzijds laat ook de gewijzigde wet een aantal kansen onbenut om de alcoholproblemen effectief aan te pakken.

De Drank- en Horecawet is enerzijds een wet gericht op de belangen van de volksgezondheid, en anderzijds een economisch ordenende wet voor een bedrijfstak. Die twee aspecten zijn per definitie moeilijk verenigbaar. Soms worden daardoor compromissen gesloten waar het belang van de volksgezondheid weinig bij gebaat is. Ook deze herziening is een compromis.

Decentralisatie

De gewijzigde wet legt toezicht op de naleving, en uitvoering van de handhaving ervan (inclusief het opleggen van sancties) geheel bij de gemeenten. Tot nu toe lag het toezicht bij de inspecteurs van de Voedsel- en Warenautoriteit. Die konden controleren en boetes uitdelen, maar geen vergunningen intrekken. Het verlenen van vergunningen (aan de horeca), en het daaraan verbinden van voorwaarden, berustte bij de gemeenten.

Verder is de administratieve rompslomp voor de horeca (lokaliteitseisen, personeelseisen) met betrekking tot de vergunningen vereenvoudigd.

Strafbaarheid verstrekker van drank

De nieuwe wet geeft de burgemeester de mogelijkheid om een supermarkt in zijn gemeente een **extra** straf naast de wettelijke boetes op te leggen. Dit wanneer die supermarkt binnen één jaar driemaal betrapt wordt op het niet naleven van de leeftijdsgrens voor alcoholverkoop. Die extra straf bestaat uit het moeten staken van alle alcoholverkoop gedurende een periode van minimaal één week tot maximaal 12 weken.

Ons inziens is een sluiting van één week een te lichte straf. Consumenten kunnen gemakkelijk voor meer dan één week drank in huis halen. Wij zouden willen pleiten voor een minimum van drie weken.

Door deze wetswijziging wordt het onderscheid tussen horeca en supermarkten verkleind. Daarmee wordt recht gedaan aan het feit dat niet de horeca, maar de supermarkt de grootste verstrekker van alcohol aan jongeren is. In het licht van het beperken van de mogelijkheden voor minderjarigen om aan alcohol te komen is dit een vooruitgang.

Strafbaarstelling koper

Jongeren onder de 16 jaar worden door de wetswijziging strafbaar wanneer zij in het bezit van alcohol zijn op voor het publiek toegankelijke plaatsen. Hierdoor worden zowel koper als verkoper strafbaar bij overtreding van

de leeftijdsgrens. De verwachting is dat hierdoor het drinken beneden de leeftijdsgrens flink zal afnemen. Een minderjarige kan niet meer aankomen met de smoes dat hij een fles jenever voor zijn vader, of een fles wijn voor zijn oma komt halen.

Vroeger uitgaan

De wetswijziging geeft verder de gemeenten de mogelijkheid om te besluiten de toegangsleeftijden van de horeca te koppelen aan de sluitingstijd. Bijvoorbeeld door te bepalen dat na middernacht geen nieuwe gasten beneden de 18 jaar meer mogen worden toegelaten. De bedoeling hiervan is dat de jongeren minder tijd krijgen om in te drinken voordat zij gaan stappen.

Wij betwijfelen of deze maatregel veel effect zal hebben op de hoeveelheid alcohol die jongeren drinken. Zij kunnen eerder gaan beginnen met indrinken, of zij kunnen in een hoger tempo indrinken. Ons inziens zou een blaastest bij de ingang en toegang weigeren aan iedereen met meer dan 0,8 promille (of 0,5 promille) alcohol in zijn bloed effectiever werken.

Gemiste kansen

De Tweede Kamer heeft niet willen besluiten tot een gelijk trekken van de leeftijdsgrens voor bier en wijn met die van 18 jaar voor sterke drank. Dit ondanks het feit dat de meerderheid van de comazuipers 16 of 17 jaar oud is, en dus legaal bier en wijn mag drinken. Verder in weerwil van het feit dat een zeer groot aantal gemeenten, plus kinderartsen en verslavingsartsen voor een dergelijke verhoging hadden gepleit. Eén van de partijen in de Kamer had die verhoging in een motie bepleit.

Ook het "experimenteerartikel" uit het oorspronkelijke wijzigingsvoorstel, waarbij gemeenten de mogelijkheid kregen om plaatselijk of regionaal één leeftijdsgrens van 18 jaar te verordenen, is uit de wetswijziging verdwenen. Nederland handhaaft hiermee het verouderde en volstrekt achterhaalde systeem van verschillende leeftijdsgrenzen voor twee groepen van dranken die dezelfde uitwerking hebben. **De bestrijding van het comazuipen blijft dus dweilen met de bierkraan wijf open!**

Ook andere uit een oogpunt van volksgezondheid welhaast onmisbare bepalingen ontbreken. Zo komt er geen landelijk verbod op "happy hours", ondanks het feit dat in 2005 (!) een kamermeerderheid daarom gevraagd heeft. En een door velen bepleit verbod voor de supermarkten om te stunten met de prijs van bier komt er evenmin. De commercie heeft weer eens gewonnen van de volksgezondheid.

Nu zijn de gemeenten aan zet. Zij zullen met dit ons inziens gebrekkige instrumentarium, het excessieve alcoholgebruik door jongeren moeten terugdringen. Daarbij denken wij niet alleen aan comazuipen, maar ook aan geweldpleging, vandalisme en overlast.

Reguleren alcoholreclame via de ether nodig

RADIORECLAME HEEFT EFFECT

Reclameboodschappen via de radio dringen zelfs door wanneer de radio slechts op de achtergrond meedraait. Aldus de uitkomst van een recent onderzoek van het RAB (Radio Advies Bureau) uitgevoerd door onderzoeksbureau Intomart.

Het onderzoek heeft aangetoond dat radiocommercials effect hebben zelfs wanneer de luisteraars op hetzelfde moment informatie aan het zoeken zijn via internet. Het effect is het grootst als de inhoud van de reclame aansluit bij het zoeken of nuttig kan zijn bij het zoeken.

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van 80 luisteraars van een viertal radiostations. Zij kregen het verzoek om twee zoekopdrachten via internet uit te voeren terwijl op de achtergrond hun favoriete radiozender speelde. Na afloop van de opdrachten werden vragen gesteld over de commercials die te horen waren geweest. Daarbij bleek opmerkelijk veel van de inhoud tot de (onbewuste) luisteraars te zijn doorgedrongen.

Op zichzelf is bovenstaande uitkomst niet opzienbarend. Sinds Vance Packard in 1957 zijn boek "Hidden Persuaders" deed uitkomen, weten wij dat reclame ook onbewust opgenomen kan worden in het menselijk geheugen. Zelfs kleine details in foto's of filmpjes kunnen als boodschap blijven hangen in het menselijk onderbewustzijn.

Bovenstaand onderzoek levert wederom een argument om alcoholreclame via de ether te reguleren. Daarbij zou volgens ons het huidige systeem van "alcoholreclame ja, mits- . . ." moeten worden omgezet in een systeem van "alcoholreclame nee, tenzij . . ." . Bij het eerste systeem is namelijk alles toegestaan wat niet uitdrukkelijk verboden is. Dat scheidt de mogelijkheid voor slimme reclamejongens om de verboden te omzeilen. Bij het tweede systeem is alles verboden wat niet uitdrukkelijk is toegestaan. Daarbij valt niet te omzeilen, want buiten de toegestane paden is de toegang per definitie verboden.

Dingeman Korf

Dingeman Korf

EINDELIJK ERKENT RUSLAND BIER ALS ALCOHOLHOUDENDE DRANK

Twee jaar geleden noemde de Russische president Medvedev de alcoholproblematiek in zijn land al een "nationale ramp". De bevolking legde die waarschuwing naast zich neer. Nu heeft de regering een speciale alcoholwet aangekondigd om de problemen tegen te gaan.

Dat er iets tegen de enorme alcoholproblemen in Rusland gedaan moest worden, werd al erkend door president Gorbatsjow. Zijn opvolger Jeltsin was echter zelf alcoholist en dat heeft het beleid niet vooruit geholpen. Bovendien zagen de "deskundigen" die de leiding hadden gekregen over het matigingsbeleid, alcoholproblemen vooral als wodka problemen.

Bier werd niet als een probleem gezien. Integendeel, men zag in het propageren van licht bier (alcoholgehalte ca. 3,5%) een middel om de wodkaconsumptie terug te dringen. Bier is in Rusland van oudsher als een soort frisdrank beschouwd. Immers, het alcoholgehalte in licht bier is tienmaal

lager dan in wodka. Dat het lage alcoholgehalte wel eens reden zou kunnen zijn om flink wat méér te drinken, kwam niet bij de "deskundigen" op. Zij maakten daarmee dezelfde fout die men in West-Europa in de negentiende eeuw had gemaakt. Destijds werden ook in ons land bierhuizen opgericht om het volk van de "verfoeilijke jenever" af te houden.

Inmiddels is duidelijk geworden dat bier niet als plaatsvervanger van wodka fungeert, maar als een aanvulling er op. Daardoor zijn bier en bierreclame het straatbeeld gaan beheersen. Men drinkt bier inderdaad alsof het frisdrank is. Op straat, in de parken, in het openbaar vervoer, overal zie je mensen die

bier drinken. Openbare dronkenschap is niet langer uitsluitend een gevolg van wodka gebruik, maar evenzeer van biergebruik. Voor overlast, vandalisme en geweldpleging geldt hetzelfde.

De "gemiddelde Rus" drinkt per jaar ongeveer 18 liter pure alcohol. Dat is het dubbele van wat experts van de WHO de "kritische grens" noemen (de gemiddelde Nederlander consumeert bijna 8 liter pure alcohol per jaar). Eén op de zeventig Russen staat officieel als alcoholist te boek. Voortijdige sterfte door alcohol eist ieder jaar de levens van een half miljoen Russen. Zonder drastische inperking van de alcoholconsumptie, blijven verbetering van de volksgezondheid, economische vooruitgang en maatschappelijke veiligheid buiten bereik.

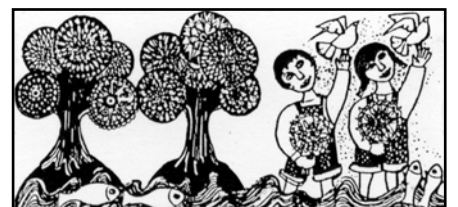
De nieuwe wet stelt de grens van "alcoholhoudend" bij 1,5 volumepercent alcohol. Bier wordt daardoor eindelijk officieel een alcoholhoudende drank. Rusland sluit zich daarmee aan bij de overgrote meerderheid van de landen (overigens gold in Frankrijk tot ruim na de tweede wereldoorlog wijn niet als een alcoholhoudende drank).

Verder verbiedt de nieuwe wet het drinken van alle alcoholhoudende dranken op openbare plaatsen als pleinen, parken, stranden, bossen, kinderspeelplaatsen (één van de populairste plekken), sportvelden en trappenhuizen van flatgebouwen. Alcoholreclame wordt verboden, en tussen 23.00 uur en 08.00 uur mag geen drank verkocht worden voor consumptie elders.

Doordat bier nu als alcoholische drank geklassificeerd is, mag het niet meer verkocht worden aan minderjarigen. Alleen dranken met minder dan 1,5 procent alcohol mogen nog altijd, overal en aan iedereen verkocht worden. Dat betreft vooral "kwas", een traditioneel Russisch drankje gemaakt door vergisting van oud brood, met een alcoholgehalte van gemiddeld 1,2 procent.

Wij zijn benieuwd hoeveel van de voorgestelde maatregelen ook daadwerkelijk ingevoerd en gehandhaafd zullen worden. Het kan interessant lesmateriaal worden voor de overheden elders in Europa.

Dingeman Korf

En dit...

... was een geval van overmoed na fors alcoholgebruik met bijna fatale gevolgen.

Twee Zweden besloten na het consumeren van een flink aantal drankjes om hun steekbestendige vesten eens uit te proberen. Niet op tafel of aan de kapstok, maar aan het lichaam.

Na de tweede steek moest de ene man zwaargewond met spoed naar het ziekenhuis worden afgevoerd. Zijn alcoholische overmoed voerde hem regelrecht de ambulance in

* * *

... was een geval van vandalisme als gevolg van dronken rijden, met een kunstwerk als slachtoffer.

Een 41-jarige inwoner van Purmerend reed met zijn camper dwars over de rotonde in De Punt (Dr). Daar stond een kunstwerk dat niet tegen het geweld bestand bleek. De politie was snel ter plaatse. De alcomobilist werd meegenomen naar het bureau. Daar blies hij het enorm hoge promillage van maar liefst 2,6 promille. Ruim vijf keer het wettelijk maximum.

De man moest zijn rijbewijs en zijn auto tot nader order achterlaten op het bureau. Een psychologisch onderzoek zal moeten uitwijzen of hij zijn rijbewijs terug krijgt. Zo niet, dan zal zijn auto moeten verkopen. Verder eist de gemeente schadevergoeding

* * *

... was zware mishandeling gepleegd onder de invloed van alcohol.

Het gebeurde afgelopen juni in Groningen. De daders waren twee

studenten van resp. 21 en 23 jaar en een man van 30 jaar. In de Oosterstraat sloegen zij een man van 22 in elkaar. Die raakte daarbij bewusteloos en moest per ambulance naar het ziekenhuis worden vervoerd. Daar bleek hij een gebroken oogkas, een hersenschudding en wonden aan het hoofd te hebben opgelopen.

Getuigen vertelden de politie dat zij twee mannen hadden zien wegrennen. Die werden even later in een andere straat aangehouden.

Zowel de daders als het slachtoffer bleken onder de invloed van alcohol te verkeren

* * *

... maakte het de politie wel heel gemakkelijk.

Het gebeurde in juli in IJmuiden. Het gebeurde zoals zo vaak in de nacht van vrijdag op zaterdag. Een zwaar beschonken 62-jarige vrouw uit Haarlem reed een politieauto aan. Zij reed zonder licht en bleek bij nader onderzoek ruim 2 promille alcohol in haar bloed te hebben.

De vrouw moest haar rijbewijs inleveren en kreeg twee processen-verbaal voor rijden zonder verlichting en voor het in dronken toestand veroorzaken van een aanrijding

* * *

... geeft nog weer eens aan hoezeer de Westerse drinkgewoonte terrein wint in ontwikkelingslanden.

In India zijn de afgelopen twee jaar 56 piloten geschorst omdat zij met alcohol in hun bloed op het werk verschenen. Het ministerie van Burgerluchtvaart had besloten tot een strenge controle op de naleving van alle regels omdat kort daarvoor van twee piloten gebleken was dat hun diploma's ongedig waren. De schorsingen waren het geheel onverwachte gevolg

Verschijsing G O

Voor het eerstkomende nummer van dit blad is 11 november gepland als verschijningsdatum. Copij voor dat nummer graag uiterlijk 24 oktober bij de redactie.

Bijeenkomst Noord-Hollandse drankbestrijders in Enkhuizen

Op woensdag 5 oktober organiseert afdeling Enkhuizen van de Ando weer een contactbijeenkomst voor alle Noord-Hollandse drankbestrijders (uiteraard zijn belangstellenden van buiten de provincie ook welkom). De bijeenkomst wordt gehouden in De Nieuwe Doelen, Spoorstraat 2 (hoek Paktuinen).

Programma : zaal open om 10.00 u. Welkomstwoord door voorzitter om 10.45 u. Vervolgens een praatje van Marianne Zwaan over knipkunst. Om 12.00 u. is er een broodmaaltijd met soep. Om 14.00 u. middagprogramma met Bert Tielemans die vertelt over Jules de Corte en liedjes van hem zingt. Einde van de dag om 16.00 u.

Deelname aan de dag is gratis. In verband met de organisatie van de broodmaaltijd heel graag van te voren aanmelden bij Hester Ramkema (tel. 0228 - 316 078) of bij George Lub (tel. 0228 - 312 155).

**STICHTING ANGOB VOOR
EEN ALCOHOLVRIJE
LEEFSTIJL**

BEGUNSTIGERSDAG 2011

Zoals wij reeds eerder meldden, houdt Stichting ANGOB zijn jaarlijkse begunstigersdag dit jaar op zaterdag 10 september in de kantine van alcoholvrije camping 't Spoek, op Spoekweg 55 te Beekbergen.

's Morgens wordt begonnen met het statutair verplichte punt informeren van de begunstigers over beleid en activiteiten van de Stichting in het afgelopen jaar (een beknopt jaarverslag zal ter plaatse beschikbaar zijn). Na een koffiepauze vervolgt de voorzitter met een praatje over de belangrijkste ontwikkelingen met betrekking tot alcohol op wetenschappelijk en bestuurlijk gebied van het afgelopen jaar.

Vervolgens biedt het bestuur de bezoekers een broodmaaltijd aan. Om 14.00 uur is het woord aan onze gastspreker. Op het moment dat de copij voor dit nummer van de GO ter perse gaat, is nog niet bekend wie dat zal zijn. De ervaringen van voorgaande jaren laten echter zien dat het middagprogramma altijd zeer de moeite waard is.

Vanaf 10.30 u is de kantine open voor een welkom met een kopje koffie of thee. Het ochtendprogramma vangt aan om elf uur, het middagprogramma om twee uur. Vóór de lunch en na afloop van het middagprogramma is er ruime gelegenheid voor onderlinge gesprekken, voor een kijkje op de camping of nog even napraten met de gastspreker.

Deelname aan de dag is gratis. Wel graag van te voren aanmelden bij de secretaris (tel. : 072 - 53 35 192, mob. 06 22 345065, of per e-mail : wrpeereboom@hetnet.nl) in verband met de inkoop voor de lunch.

GEEN ALCOHOL IN STADIONS BIJ EK VOETBAL

Begin augustus besliste het Poolse parlement dat bij de Europese kampioenschappen voetbal in de stadions geen alcohol gedronken zal mogen worden. Die kampioenschappen worden volgend jaar zomer door Polen en de Oekraïne samen georganiseerd. Polen hoopt met dit verbod het dreigende supportersgeweld in het land tegen te gaan. Voor het verbod wordt de wet gewijzigd.

Tot nu toe zijn dranken met maxi-

maal 3,5 procent alcohol toegestaan bij grote publieksevenementen. Gezien de geweldsuitbarstingen bij eerdere Europese kampioenschappen, en ook bij binnenlandse competitiewedstrijden, achtten regering en parlement het raadzaam om het alcoholgebruik zoveel mogelijk in te perken.

Verder stemde het parlement in met snelrecht tijdens de Europese kampioenschappen en met elektronische bewaking van de hooligans.

Steeds meer eigen drank bij vierdaagse

WANDELFEEST TOT BIERFEEST VERWORDEN

De Nijmeegse wandelvierdaagse is zo langzamerhand van een sportief evenement veranderd in een publieksspektakel. Veel publiek komt uitsluitend als toeschouwer of voor de feesten. En daarmee heeft de commercie zich meester gemaakt van de Vierdaagse.

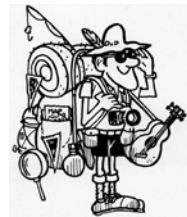
De Vierdaagse is nauwelijks meer van de wandelaars. Zij vormen nog slechts een minderheid van het bezoek. Drie jaar geleden merkte een kennis al tegen ons op dat het zo langzamerhand meer op een carnaval leek dan op een sportief evenement.

Aan een feestend publiek valt te verdienen. Meer dan aan de sportievelingen die 's morgens al vroeg op moeten, en dus ook vroeg naar bed gaan. Dus heeft de commercie zich meester gemaakt van de vierdaagse feesten. Er is een speciale organisatie

voor de feesten, die los staat van de organisatie van het wandelevenement. Die feestorganisatie wordt gedomineerd door de bierbranche en de horeca.

Dit jaar waren er veel klachten over het zelf meebrengen van bier door de feestgangers. Die wilden wel genieten van de muziek en de acts die de horeca georganiseerd had, maar geen horecaprijzen betalen voor hun bier. Dus namen zij zelf blikjes en flesjes mee in tassen en rugzakken. Een gedrag dat nog gestimuleerd werd door met name supermarkten, die breeduit adverteerden met gekoelde blikjes bier voor prijzen van één euro of iets meer. Minder dan de helft van de prijs die de horeca zegt te moeten rekenen (€ 2,30 tot 2,50).

De organisatie gaat nu bekijken of er voor volgend jaar één vaste prijs afgesproken kan worden.

ALCOHOL EN CANNABIS OMVANGRIJKSTE PROBLEMEN

Het cannabisgebruik onder scholieren en werkende jongeren daalt, maar de hulpvraag blijft toenemen. Alcohol gevolgd door cannabis blijven de twee meest voorkomende oorzaken van verslavingsproblemen. Aldus de Nationale Drug Monitor 2010.

Alcohol bleef veruit het omvangrijkste verslavingsprobleem in ons land. Vorig jaar stonden ruim 34.600 mensen met een primair alcoholprobleem ingeschreven bij de verslavingszorg. Ongeveer eenzelfde aantal als in de twee voorgaande jaren, maar 40 procent méér dan in 2002. Het aandeel van de 55-plussers onder de alcoholverslaafden nam verder toe. Bijna een kwart van de alcoholcliënten viel in deze leeftijdsgroep.

Algemene ziekenhuizen registreerden ruim 5900 opnames van patiënten met een alcoholprobleem als hoofddiagnose en bijna 12.500 met alcoholproblematiek als neven-diagnose. Het aantal opnamen van jongeren nam in twee jaar tijd met 25 procent toe, en bedroeg in totaal 887 gevallen (hoofd- en neven-diagnoses gezamenlijk). Het Nederlands Signaleringscentrum Kindergeneeskunde (NSCK) meldde eerder een aantal van 684 opnamen van comazuipers beneden 18 jaar.

Eerdere onderzoeken hebben uitgewezen dat het aantal alcoholverslaafden onder de bevolking ongeveer het tienvoudige bedraagt van het aantal patiënten dat zich tot de verslavingszorg wendt. Dat betekent dat in ons land zo'n 350.000 mensen met alcoholverslaving te kampen hebben!

Eén op de vier Nederlanders van 16 jaar en ouder heeft wel eens gebloed. Eén op de 25 is een min of meer regelmatige gebruiker van cannabis (4% van de volwassen bevolking). Het aantal alcoholgebruikers ligt met ca 85% van de volwassen bevolking veel hoger.

Bijna éénderde van de cannabisgebruikers blowt (bijna) dagelijks. Dat zijn er in ons land circa 141.000. Een aantal dat al kleiner is dan het aantal van 350.000 van de alcoholverslaafden. Bovendien zijn niet alle dagelijkse gebruikers van cannabis verslaafd.

In de verslavingszorg blijft het aantal hulpvragenden met een cannabisprobleem toenemen. Vorig jaar waren dat er ruim 8800. Veel minder dus dan de ruim 34.600 met een alcoholprobleem. Maar vergeleken met tien jaar geleden betekent een aantal van ruim 8800 een toename met ruim 5300. Hier komt een lange-termijneffect om de hoek kijken. Jarenlang gebruik zonder problemen, kan op een gegeven omslaan en toch tot problemen leiden. Het aantal probleemgevallen kan daardoor toenemen zonder dat er sprake is van een toename van het gebruik.

Verheugend is het feit dat er de laatste jaren sprake is van een lichte

daling van het aantal cannabisgebruikers onder scholieren. Vorig jaar bedroeg dat 5 procent.

Bij andere drugs is het aantal hulpzoekenden een stuk kleiner dan bij cannabis. Van de volwassen inwoners van ons land heeft 1,3 procent ervaring met GHB. Voor velen blijft het bij een kortstondige kennismaking. Slechts 0,4 procent heeft het afgelopen jaar nog gebruikt. Het aantal dat als gebruiker betiteld kan worden, ligt naar schatting bij circa 22.000 personen. Eenzelfde aantal is gebruiker van amfetamine ("speed").

Ecstasy (XTC) wordt vaker gebruikt dan GHB. Ongeveer 1,4% van de volwassen inwoners van ons land heeft het afgelopen jaar gebruikt. Het percentage recente gebruikers ligt daarmee een stuk boven het Europese gemiddelde van 0,8 procent. Desondanks blijft de hulpvraag beperkt. Minder dan 1 procent van de drugscliënten heeft een primair ecstasyprobleem.

Als wij kijken naar overzicht van de politie over de delicten tegen de Opiumwet, dan zien wij de afgelopen jaren een daling van het aantal harddrugs delicten en een stijging van de softdrugs delicten. Eenzelfde ontwikkeling dus als die van de hulpvraag bij de verslavingszorg, waar ook de harddrugs een steeds kleiner aandeel krijgen. Wel is er rond de harddrugs meer georganiseerde criminaliteit (vooral rond cocaïne). Van de inwoners van de gevangnissen, zit 22 procent een straf uit wegens overtreding van de opiumwet.

Dingeman Korf

ALCOHOL EN CANNABIS
VERHOGEN DE
RISICOBEREIDHEID

Kinderen gescheiden ouders vaker aan drugs of drank

Scheiden van de ouders vergroot de kans dat kinderen agressief gedrag gaan vertonen, drugs gaan gebruiken of zich aan drank te buiten gaan. Aldus de uitkomst van een onderzoek door mevr. J. Deforce van de universiteit van Leuven (België).

Voor haar onderzoek ondervroeg mevr. Deforce meer dan 1500 jongeren tussen de 11 en 21 jaar. Bijna één-derde van hen had gescheiden ouders. Deze groep vertoonde meer delinquent gedrag dan statistisch gezien verwacht mocht worden. Zo kwamen dochters van gescheiden ouders bijna tweemaal zo vaak met de politie in aanraking als dochters van samenwonende ouders.

Eenzelfde trend was te zien bij alcohol- en drugsgebruik. Kinderen van gescheiden ouders gebruikten bijna tweemaal zo vaak drugs als kinderen van samenwonende ouders. Dit gold voor zowel soft- als harddrugs. Ook gebruik van tabak en verslaving aan tabak lagen hoger bij kinderen van gescheiden ouders.

Bij alcohol was iets soortgelijks te zien. Bijna 42 procent van de jongens met samenwonende ouders had nog nooit alcohol gedronken. Van de jongens uit een gebroken gezin had slechts ruim 25 procent nog nooit alcohol gedronken.

Mevr. Deforce heeft aanwijzingen dat niet de scheiding op zichzelf, maar de toestanden er omheen voor problemen zorgt bij de jongeren. Waar ouders in goede verstandhouding uit elkaar zijn gegaan, blijken jongeren de scheiding beter te verwerken dan waar voorafgaand aan de scheiding verkillig van de sfeer in huis en ruzies hebben plaatsgevonden.

Professor dr. K. Matthijs van het Centrum voor Sociologisch Onderzoek van de universiteit van Leuven geeft als commentaar dat de uitkomst van het onderzoek niet onverwacht komt. Eerder buitenlands onderzoek heeft iets soortgelijks aangetoond. De kans op verslaving of crimineel gedrag daalt naarmate ouders meer betrokken zijn bij hun kinderen. Meer contact, meer controle en meer ondersteuning verminderen de kans op afwijkend gedrag van de kinderen.

Kinderpedagoge M. Bisschop had de uitkomst ook min of meer wel verwacht. "Mensen vergeten al te vaak in wat voor moeilijke situatie kinderen van gescheiden ouders soms leven. Ze worden van de ene ouder naar de andere gesleurd, waar ze allerhande verwijten over mama of papa te horen krijgen. Dat gaat gepaard met woede en onzekerheid en uit zich meer dan eens in uitdagend en moeilijk hanteerbaar gedrag".